

закупівель та забезпечення виконання робіт, що у свою чергу призводить до невикористання бюджетних призначень та інше [2].

Власне, для вирішення цих проблем необхідно організувати контроль за виконанням місцевого бюджету, що складається з контролю за дотриманням процедури складання, розгляду і затвердження бюджету, його виконання; контролю за виконанням бюджетного і податкового законодавства; контролю за правильністю формування дохідної частини бюджету; перевірки цільового використання бюджетних коштів і коштів позабюджетних фондів; контролю за правильністю ведення бухгалтерського обліку і звітності в установах бюджетної сфери. Також потрібно встановити граничні терміни внесення змін до планових показників головними розпорядниками.

Отже, проблеми удосконалення та посилення державного фінансового контролю залишаються актуальними і сьогодні, адже реформування системи контролю має не тільки важливе соціально-економічне значення, а й відіграє провідну роль у становленні демократичного суспільства.

Література:

1. Юрій С. І. Казначейська система: підруч./ [С. І. Юрій, В. І. Стоян, О. С. Данилевич]. – Тернопіль: Карт-бланш, 2006. – 818 с.
2. Коломийчук Н. М. Особливості державного внутрішнього фінансового контролю за виконанням бюджетів / Н. М. Коломийчук // Інвестиції : практика та досвід. – 2016. – № 12. – С. 26-28.

Підлісний Іван

ст. гр. ФМ-11

Тернопільський національний економічний університет

ivanpidlisny@gmail.com

Науковий керівник – к.е.н., доцент Дем'янюк А. В.

ТРАНСФОРМАЦІЯ ВИДАТКІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УМОВАХ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

В сучасних умовах політично-економічної кризи місцеві бюджети як складова бюджетної системи України відіграють вагомую роль у забезпеченні виконання функцій держави. Особливість функціонування місцевих бюджетів найбільш повно відображається в динаміці й структурі їхніх видатків. Згідно Бюджетного кодексу України видатки місцевих бюджетів включають бюджетні призначення, встановлені рішенням про місцевий бюджет, на конкретні цілі, пов'язані з реалізацією програм та заходів [2].

Бюджетна політика останніх років яскраво демонструє збільшення ролі місцевих бюджетів у суспільному житті населення. Так, динаміка видатків державного бюджету почала сповільнюватися з 2015 р., коли розпочалася реформа бюджетної децентралізації, а у I півріччі 2017 року зафіксовано їх від'ємне значення. У випадку з місцевими бюджетами, навпаки, темп росту видатків стабільно зростає: з 1,8% у 2014 р. до 49,8% у 2017 р. [1].

Аналіз видатків місцевих бюджетів здійснюється за різними напрямками, виходячи із класифікаційних ознак їх групування. Досліджуючи функціональну структуру видатків місцевих бюджетів (див. табл. 1) відзначимо, що у період за січень – червень 2017 р. порівняно з

Таблиця 1

Видатки місцевих бюджетів України за функціональною класифікацією за січень – червень 2015 – 2017 рр., млн грн *

Показники	Січень-червень 2015 р.		Січень-червень 2016 р.		Січень-червень 2017 р.		Абсолютний приріст	Темп приросту
	Сума	Питома вага, %	Сума	Питома вага, %	Сума	Питома вага, %		
Загальнодержавні функції	6 397, 912	5,45	6 485, 162	4,52	9 483,389	4,42	3085,477	48,23
Оборона	2, 203	0,002	1, 627	0,001	1,839	0,001	-0,364	-16,51
Громадський порядок, безпека та судова влада	117, 670	0,10	129, 070	0,09	230,255	0,11	112,585	95,68
Економічна діяльність	4 936, 915	4,21	7 553, 635	5,26	13 394,499	6,24	8457,584	171,31
Охорона навколишнього природного середовища	355, 125	0,30	412, 404	0,29	570, 508	0,27	215,383	60,65
Житлово-комунальне господарство	3 431, 032	2,93	4 704, 988	3,28	7 623,677	3,55	4192,645	122,20
Охорона здоров'я	27 020, 154	23,04	25 521, 152	17,78	35 938, 460	16,75	8918,306	33,01
Духовний та фізичний розвиток	4 071, 312	3,47	4 837, 777	3,37	6 826,772	3,18	2755,46	67,68
Освіта	40 258, 715	34,32	44 656, 957	31,12	67 580,446	31,49	27321,731	67,87
Соціальний захист та соціальне забезпечення	30 699, 918	26,17	49 206, 303	34,29	72 960,916	34,00	42260,998	137,66
Разом	117 290, 960	100	143 509, 079	100	214 610,763	100	97319,803	82,97

Примітка. Без врахування суми міжбюджетних трансфертів, які передаються місцевими бюджетами різних рівнів або між місцевими бюджетами однієї підпорядкованості

*Складено автором на основі [3].

січнем – червнем 2015 р. найбільші зміни відбулися щодо видатків на соціально-культурну сферу: освіту, охорону здоров'я, соціальний захист і соціальне забезпечення, культуру та мистецтво, фізичну культуру і спорт, за якими спостерігається збільшення в абсолютному значенні, проте

питома вага в загальному обсязі видатків місцевих бюджетів зменшується, окрім видатків на функції соціального захисту та соціального забезпечення, ЖКГ та економічної діяльності, які мають одні з найбільших обсягів зростання – у понад 6 разів (з 4,936 млрд грн до 13,394 млрд грн). Видатки на оборону зменшились порівняно із базовим періодом на 0,364 млн грн (16,51%), що може спричинити певні негативні явища на місцевому рівні. Загалом видатки місцевих бюджетів збільшились за січень – червень 2015 – 2017 рр. на 97319,803 млн грн (82,97%).

Загалом сума всіх видатків місцевих бюджетів України за економічною класифікацією зросла на 98958,06 млн грн (або на 83,28%) у порівнянні до січня – червня 2015 р. За аналізований період поточні та капітальні видатки зросли на 92134,46 млн грн. (або 84,50%) та 6823,605 млн грн. (або 69,73%) відповідно. Проте питома вага поточних видатків зросла на 0,61%, насамперед збільшився приріст видатків на оплату праці (33,56%), використання товарів і послуг (125,52%) та соціальне забезпечення (143,58%).

Досліджуючи виконання видаткової частини бюджету м. Тернополя (див. рис.1), можна констатувати, що видатки, згідно уточненого плану, з кожним роком зростають, і за перше півріччя 2017 р. цей показник зріс майже у 2 рази і становив 2206,1 млн грн порівняно з показником 2015 р. Крім того, збільшилась питома вага видатків загального фонду на ЖКГ та соціальний захист. Видатки на транспорт, дорожнє господарство, зв'язок не фінансуються з бюджету, питома вага всіх решту видатків зменшилася.

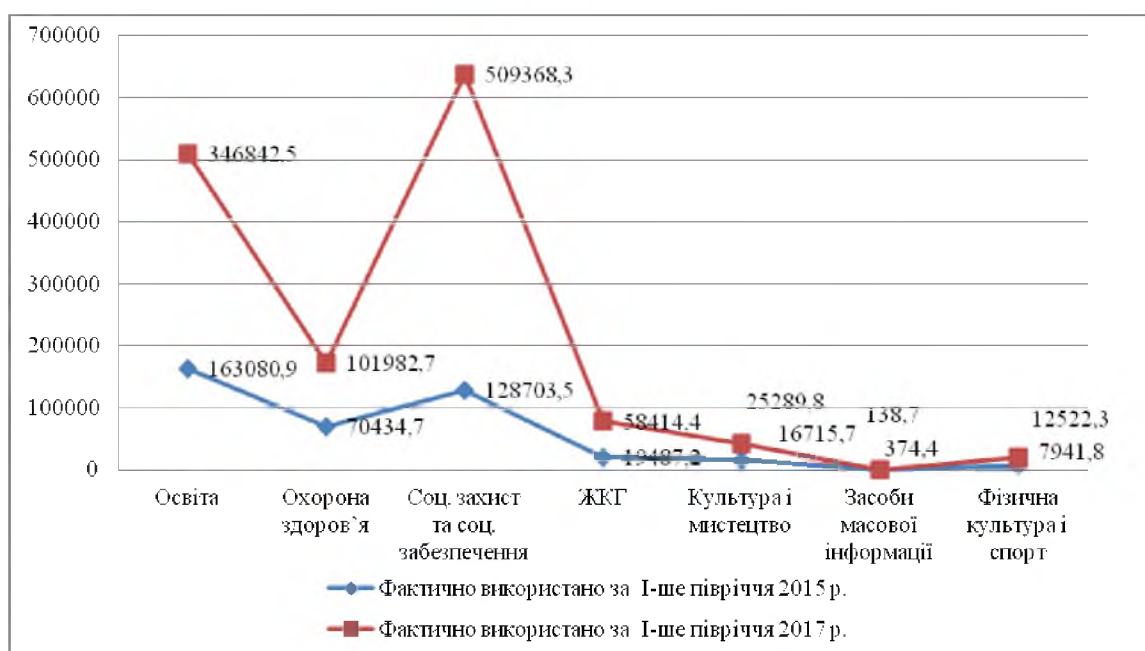

Рис. 1. Динаміка видатків загального фонду бюджету м. Тернополя за перше півріччя 2015-2017 рр., тис грн*

*Складено автором на основі [4]

Враховуючи результати проведеного дослідження, з метою забезпечення самостійності органів місцевого самоврядування доцільно підвищувати зацікавленість місцевих органів влади у збільшенні власних доходів та раціоналізації бюджетних видатків за наявності таких чинників, як:

- 1) чіткого законодавчого закріплення бюджетних повноважень і відповідальності влади різних рівнів;
- 2) розширення податкових повноважень органів місцевого самоврядування в рамках податкового простору;
- 3) застосування єдиних стабільних базових нормативів відрахувань від усіх загальнодержавних податків до місцевих бюджетів;
- 4) створення стабільної системи фінансової підтримки місцевих бюджетів на основі співставлення та врахування їх об'єктивних нормативних бюджетних потреб і податкового потенціалу;
- 5) дотримання принципу обумовленості надання державної фінансової підтримки у вигляді трансфертів.

Література:

1. Аналіз видатків державного та місцевих бюджетів у I півріччі 2014 – 2017 рр. – [Електронний ресурс] — Режим доступу: https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2017/09/vud_gos_budg_II_kv_2014_2017.pdf
2. Бюджетний кодекс України від 14.05.2017 року № 2456-17. – [Електронний ресурс] — Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/
3. Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України. – [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477>
4. Офіційний сайт Тернопільської міської ради. – [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://www.rada.te.ua/normativnie-dokument/byudget_mista_ternop/15811.html

Піскун Ірина

ст. гр. ФУПОМ-22

Тернопільський національний економічний університет

justira99@gmail.com

Науковий керівник – к.е.н., доцент Лободіна З. М.

ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВИЙ МЕТОД У БЮДЖЕТНОМУ ПРОЦЕСІ

в умовах соціально-економічних трансформацій, які відбуваються в Україні, особливої актуальності набувають проблеми вдосконалення управління бюджетним процесом. Застосування у бюджетній сфері